

درسعادتده ياب عالی جوارانده
اداره مخصوصه

محل اداره :

مُشَاطَقَةُ

اخطار :

مسلكمنه موافق آثار جديده مع المنوويه
قبول اولنور
درج ابدلهين آثار اعاده اولنور

دين، فلسفه، علوم، حقوق، ادبياتدن و سياسياتدن وبالخاصه كرك سياسى و كرك اجتماعى و مدنى احوال و شئون اسلاميه دن
بحث ايدر و هفته ده بردفعه نشر اولنور.

درسعادتده نسخه سى ۵۰ پاره در

صاحب و مؤسلى :

ابوالعلا زين العابدين — ح. اشرف اديب

تاريخ تأسيسى

آبونه بدلى

قيراهدن مقوا بورو ايله كوندر بليسه سنوى
۲۰ غروش فضله آلير

۱۰ تموز ۳۲۴

غروش

التى آيلنى

سنه لكى

هر طرف ايچون

طولای از کلتره حکومتی طرفندن پروتستو ایدیلوب ایدلیه جگنی خارجیه ناظرندن سؤال ایتش و بونک اوزرینه آئیده کی محاوره جریان ایلیمشدر :

ناظر — اوروپا دولترینک امور داخلیه سنه متعلق سؤاللره امور مذکورہ معاہدات منعقدہ ایلہ تعین ایدلمش اولان حقوقہ مستند بولندجہ جواب ویرہم .

مستر ریس — روسیہ ده محبوسینه بویله بر معاملہ ایدلیمکنہ دائر معلومات صحیحہ واری در ؟

ناظر — خیر اقدام، بوبایدہ معلومات موثوقہ یوقدر .

مستر ماق نیل — ناظر محترم ، پرنس قروپاتکین طرفندن بو مسئلہ دایر وقوع بولان بیاناتہ وروس محبوسینه قارشو اجرا ایدیلن مظالم حقتہ مملکتیمز اہالیسنک نہ کی بر حس پرورده ایدلیمکنہ واقف می درلر ؟

ناظر بک بوسؤاللره هیچ جواب ویرہم مشدر .

مستر دیلون فرانسز ، اسپانیا وانکلتزه قونسولوسری طرفندن اسرای حربیہ قارشو معاملہ غدارانہ ده بولندیغندن طولای فاس امیری مولای عبدالحفیظہ مشترک بر پروتستو تبلیغ اولنوب اولندیغنی واکر تبلیغ اولنش ایسہ بردولت اجنبیہ نک امور داخلیه سنہ بو مداخلہ نک فصل معذور کوریله بیله جگنی سؤال ایتشدر .

ناظر — طنجه ده کی انکلز فونسولوسی مراکش ایلہ معاہدہ لری بولنان دول سائرہ قونسولوسریلہ برلکده مولای حفیظہ مشترک بر نوطہ تبلیغ ایدہ رک اسرایہ قارشو اشکنجه وقوع بولماسی حقندہ تأمینات ایستہ مش و تأمینات مطلوبہ اعطا اولمشدر . ظنہ قالیرسہ فاس احوالی ممالک سائرہ یه قابل قیاس دکدر . دولترینک مراکش حقندہ کی مداخلہ سی معذرتدن مستغنی در .

مستر دیلون — انکلتزه حکومتی مراکش کی مستقل ودوست بر حکومت اجنبیہ نک امور داخلیه سنہ مداخلہ ایتکی جملہ وظائفندن عد ایتدی کی حالده عجبا روسیہ نک امور داخلیه سنہ نہ دن مداخلہ ایدہ میور . ایضاح ایدہ بیلیر میسکز ؟

ناظر — روسیہ وفاس احوالی یکدیگریہ قابل قیاس دکدر .

مستر ماق نیل — عجبا فاس ضعیف و روسیہ قوتلی درده اونک ایچون می ؟

مستر دیلون — ناظر محترم ، نشر اولنان تفصیلاتک موثوقیتہ جلب نظر دقت بیور مشلری ؟

روسیہ حبس خانہ لرنده جریان ایدن مظالم مراکشده وقوع بولانلر قدر مدہ مددر .

ناظر — بن مراکش محبوسینه قارشو اجرا قلنان اشکنجه لک اوروپا مالکنده اجرا قلندیغنی قطعاً رد ایدرم .

مستر پونتر — اسپانیا زندانلرنده کی محکومینه قارشو مظالم اجرا قلندیغندن طولای اسپانیا حکومتده تبلیغات اجرا قلنه جق می در ؟ ناظر — اوروپا دولترینک امور داخلیه سنہ متعلق سؤاللره جواب ویرہم .

مستر پونتر — عجبا انکلتزه ایلہ اسپانیا تختلری اشغال ایدن حکم ارلر آرہ سنده موجود مناسبات صہریتکارانہ حبسیلہ اسپانیایہ تبلیغات اجرا اولنیمه جق می ؟

ناظر — اگر بو کی سؤاللره جواب ویرمک لازم کلسہ دول سائرہ دن هیچ بویله مناسبات دوستانہ ده بولنق ممکن اولماز (آلشدر) محاورہ بوراده ختام بولمشدر .

عالم اسلام

چین مسلمانلری

قیرغیزلر (قازاقلر) :

قیرغیز یرلری مصادره دن قیرغیزلرک متضرر اولدینی ظاہر بر شیدر . اما بومصادره دن حکومتک مستفید اولوب اولندیغنی ده بر ملاحظہ ایدم .

بوندن اولکی مقالہ لرده قیرغیزلرک حیوان بسلامکله وقت کچیر . دکلری یازمش ایدم . روسیہ مملکتندہ متمکن بش ملیون قیرغیزلر آسیا صحرائینک قابل اسکان اولان ، اولیان مملکتلرینہ منتشر درلر . قیرغیزلر بوجورالده محکم قابلیت نسبتندہ حیوان یتشدر مملکہ مشغولدرلر . صحرا دنیلورسده صحرائک حالی بک مختلفدر . صحرائک بعض یری قویون یتشدر یرمک ایچون قابلیتلی اولورده اوراده دوه ، آت یتشمز . وبعض محله آت یتشدر قویون ، دوه یتشمز . بعض محلی ده زراعتہ صالح اولور و حیوان ده بسلنیر . قیرغیزلرک اصول معیشتی ایچون بوکی یرلرک جملہ سنہ احتیاج واردر .

قیرغیزلرک بسلدیکی حیواناتدن مملکت داخلنہ بک چوق قویون ، اوکوز ، آت آلہ رق روسیہ نک داخلی ولایتلری احتیاجی ایچین صرف ایدیلور . و بو حیوانلردن عسکر احتیاجی ایچون ده بک چوق اوکوز و آت جلب ایدلیمکده در . بوندن ماعدا قیرغیزستانہ قریب بلدهلر واسطه سیلہ قیرغیز صحرائلرندن کلیتی قویون ، اوکوز جلب ایدیلرک قیشین صغوق وقلرنده کسیلوب صغوقده طوندیریلوب شمندوفرلہ روسیہ ایچروسنہ کوندرلیمکده در . بوکیفیتدن نہ قدر حیوان کسلدیکیکی بیلیمک ایچین اورمبورغ ، سیمپالاتینسکی ، پتروپاولوسکی کی اہالی اسلامیه سی چوق شہرلرک قصابخانہ لرینہ ایچہ دقت لازمدر . مثلاً : سیمپالاتینسکی ده ۳۰۰۰۰۰۰ قیش ۱۰۰۰۰۰ قیون ، ۱۰۰۰۰ اوکوز ، پتروپاولوسکی ده ۳۰۰۰۰۰۰ قیون ، ۲۰۰۰۰ اوکوز ، اورمبورغده ۵۰۰۰۰۰ دن زیادہ قیون ، ۵۰۰۰۰ اوکوز کسلدیکیکی کوسترمک کافیدر .

بوضورتده کسيلمش حیوانلرک اتلری روسیہ مملکتک طشر سنہ کوندرلیمکی کی پایتخت اولان «موسقو» ، پتربورغ ، شہرلرینہ ده کوندریلوب پایتخت اہالیسنک احتیاجنہ صرف ایدلیمکده در .

صوسز چوللرده حیوان بسلامه یی بیلمزله. بو کبی تعیشه آنلر آیشامشلردر.

حکومتک بو مهاجرت مسئلهسنی چیقارمه سی زادکان صنفنک اراضیسنی حمایه فکریله در. چونکه روسیه ایچروسنده کویلیلرده اراضییه احتیاج غایت بیوک وشدتلی در. روسیه کبی واسع اراضییه مالک برمملکتده، روسیه نك کویلیسی قدر یرسز، اراضیسز خلق باشقه مملکتده آذرطن ایدرم. کویلیلرک یرسزلیکی ایله برابر زادکانده یر [ارضی] غایت چوق در. روسیه ده ملیونلره دیساتینه یره مالک زادکان پک چوقدر. یرسز کویلیلر زراعت ایچون لازم اولان یری زادکانلردن اجاره ایله آلورلر. زادکانلرایسه اجاره اجرتی پک یوکسک طوتدقلردن کویلیلر محصولاتک بیوک برمقداری زادکانه ویرمه مجبوردرلر. طبیی هر سنه محصولات ای اولماز. محصولات اولیمان سنه لده کویلیلر زادکانه مدیون قالیورلر. امور معیشت بو کبو و سف حالله باغلی اولدیغندن کویلیلر زادکانلره اسیر اوله رق کچیرلر.

بو حالدن جانلری صیقلمش کویلیلر روسیه ده قانون اساسی اعلانندن سوکرا زادکانلری یغمایه باشلادیلر. پک چوق زادکانلرک چقتلکلرینی تخریب، املاکلرینی غارت، بنسارینی احراق ایتدیلر. بیکلرجه خلق یرسز، یوردسز اولدینی حالله بر آدمک بو قدر اراضییه مالک اولسی موافق انصاف دکلد، اراضی چالیشانلرک اولمی. اجاره پاره سیله عمرینی سفاخته کچین زادکانک اولمامی، مطلقا کویلیلری اراضی صاحبی ایتلیسکز...

دیه دعوایه قالدشیدیلر. حتی اراضی صاحبلری اولان زادکاندن برچوقلرینی قتل ایلدیلر. بویولده فساد پک بودی. یر مسئله سی پک بیوک اهمیت کسب ایتدی. حکومت بو خصوصه دفته مجبور اولدی. عاقبت حکومت کویلیلرک تکلیفی نظراعتباره آلمایه قرار ویروب آنلری تسکین ایتک فکریله میدان مهاجرت مسئله سنی چیقاردی. قرغیزستانک مدینه غیر صالح قوملق صحرالری اعتباره آلب کویلیلره اراضی کبی کوسترمکه آنلری آلداتق تدبیرینی قوللاندی و دیدی که:

— حکومت سزک بو خصوصه اولان احتیاجکزی حسن ایدیور. سزک فائده کز ایچون، سزک حالکزی اصلاح ایچون چالیدیور. سیریا طرفندن سیمیالاتنسکی، آقوینسکی ولایتلری صحرالرنده غایت منبت و حالی اراضی چوقدر. اراضییه احتیاجی اولانلری حکومت اورایه کندی حسابنه نقل ایدرک یرلشدیرمه واوراده زراعت اسبابی، اولر بناسنی وسائر لوازم معیشتی تدارک ایچون هر عائله یه خزینه حسابنه یوز یتیش روبله ویریه جکدر.

بویله اعلان ایلدی. لکن سیریا طرفلرینه هجرت ایده جکدر ایچون اورالرده یر تدارک ایدلمش اولدیغی قرغیز صحرالرینه هجرت نیتده اولنلر بر آز صبر ایتمک لزومنی ده علاوه ایلدی. چونکه قرغیزستانه هجرت ایده جک مهاجرلره قریه لر تأسیس ایدیه جک محللر تعینی ایچون مخصوص قومیسون کوندردلیکنی اعلان ایلمش ایدی.

بوندن ماعدا قرغیزلرک یتیشدیردیکی حیواناتک درسی روسیه ایچروسنده ایشلوب عسکر واهالییه آباق قابلی اعمال ایدیور. قیون دریسندن ده عسکر واهالییه قیشلق الیسله یاییور. روسیه کبی صغوق اقلیملرده یشایان بیوک بر حکومتک ملیونلرجه عسکری ایچین لازم اولان کورک هب قرغیزلرک بسلدیکی قیون دریسیدر. آیقارینه کیدکلری ایتک [چیزمه] لرده اکثری قرغیز مالی دریسیدر. بوندن ماعدا قرغیز قیونلرینک یوک روسیه عسکری ایچین اک لزومی برشیدر. روسیه عسکرینک الیسسه سی اکثریتله یوک نوعندن اولوب بونک اعمالی ایچین لازم اولان یوک اکثریتله قرغیزستاندن جلب ایدلمکده در.

بوندن ناشیدرکه قرغیزستانه مجاور شهرلرده بیوک فابریقه صاحبلری سنه لردن بری یوک اشتراسی ایچین آجته لربولندیروب رقابتله یوک اشترا ایدیورلر. اگر قرغیز یونلرینه احتیاج اولیه ایدی فابریقه صاحبلری یوک اشتراسی ایچین قرغیز ایچلرینه قدر صوقولمزلدی.

بوندن ماعدا قرغیزلرک اخراجاتندن دوه یوک، کچی پاموخی [تفتیک]، آت درسی، کچی درسی روسیه نك اقتصادی جهته ده پک بیوک تأثیری اولور. بونوع ماللرک مشتری ممالک خارجیه تجارلریدر. آوروپا فابریقه لرینک آجته لری اولان یهودیلر روسیه نك قرغیزستانه قریب شهرلرنده مذکور ماللری رقابتله اشترا ایدیورلر.

بو سببدن روسیه داخلنه اوروپا پاره سی کلیور، ثروت عمومییه تزیاید ایدیور. بونوع تجارتک یوکونی یوزلرجه ملیونلردن زیاده اوله رق کلی برملنه بالغ اولدیغندن روسیه مملکتی ایچین پک مفید، ثروت عمومییه نك زیاده لشمه سی ایچین پک خادم بر منبع ثروتدر.

حکومت حاضره بو حالی ملاحظه یه آلمی ایدی. وبو ثروت عمومییه خادم منابع ثروتک حالی یولشدیرمک ایچین چوق چالشمی ایدی. اما حکومت حاضره بو حالی هیچ ملاحظه یه آلمدی، آلمده ایسته میوردی. قرغیز یرلرینی مصادره ایدرک اورالره مهاجرلر اسکان ایدلسه طبیی مهاجرلره زراعته الویریشلی یرلر ویریه جکدر. بونک ایچون البتده وادیلر، نهرلر ساحلاری آله جقدر. وایرلره مهاجر قریه لری تأسیس ایدیه جکدر. قرغیزلرایسه اویرلردن کوچوب صوسز چوللره چکیلیمیه مجبور اوله جقدر. طبیی او حالله قرغیزلرده حیوانلر اکسیله جک، قرغیزلر فقر و ضرورته دوچار اوله جقلر. اوتقدیرده بووقته قدر مملکتده فائده لی اولان و مملکتک ثروت عمومییه سنه خادم، امور اقتصادی سنه بیوک تأثیری اولان بر قومک اسباب معیشتی خراب، کسب وکاری برباد اوله رق مملکت و حکومت فائده سز انسانلر اوله جقلردر. بو هجرت خصوصده یالکیز قرغیزلردکل، حتی مهاجرلرده ضرردن باشقه هیچ برشی قازانه میه جقلردر. سبی ایسه قرغیز صحرانک زراعته صالح یرلری آذر. روس مهاجرلرینک ده یالکیز زراعتله یشاملری ایچون بو اراضینک محصولاتی کفایت ایتیه جکدر. دیمک که بو هجرت سببدن مهاجرلرده فقر و ضرورته دوچار اوله جقلردر. زیرا که روس موجیکلری (کویلیلر) زراعتله برابر قوملقلرده،

برروس مهندسی حرکت اردو سنک ییلدیز سرانی محاصره ابتدائی
حمیدک یقینده خلع اولنه جغی، کنج ترکارک بو خصوصده کی مهارتلیخی
تقدیرکارانه برلسان ایله یازان «قورسکی ویستک» غزته سنی اوقیوردی.
آرتق بوراده اولان اسلاملرک ممنونیتی مشروطیته بحق صوصامش
روسلرک غبطه لرینک نه درجه ده ایدوکنی یازمغه لزوم وارمی ؟

شمندوفر شرقه طوغری ایله رلیوردی، دها طوغروسو، قوش
کبی اوچوردی. بنده اولان ممنونیت ده بوتزاید سرعته مبسوطاً
متناسب ایدی. زیرا استاسیونلرده آلدیم غزته لر، تلغرافلر قهرمان
ملتک پک بیوک موفقیتلر مظهر اولمقده بولندقلرینی، حتی بتون
ملت اسلامیه نک باشنه بلا کسپلان حمیدی بتون مظلومی ایله اورطه دن
سپوروب آتدقلرینی تبشیر ایدیوردی.

قارشیمده کی ماوی کوزلی صاری رنکلی روسلر، سرپوش
عثمانی کوردیکی وقت برنظر استکراه ایله بقان بوسپالز آرتق
بو آنده قارشومده مشروطیت عثمانیه دن، کنج ترکارک فعالیتندن کمال
نزاکتله، تقدیرکارانه برلسان ایله دم اورملری بنم ایچون آروجه بر
ممنونیتی و آروجه بر افتخاری موجب اولمشدی. زوالی لر! تربیه
جهتجه کندیلرینک عثمانیلردن پک کیروده اولدقلرینی، عثمانلی
مشروطیتی کبی، تین بر مشروطیته مالک اولق، محافظه ایده بیلمک
ایچون کندیلرینک دها پک چوق فدا کاران وطنی قربان ایتک ایجاب
ایده چکنی کمال تأثرله آکلاتیورلردی. بنده بو طرفدن ممالک عثمانیه ده
مشروطیتک بودرجه متین اوله رق براشمه سنه اسلامیتک پک چوق
دخلی اولدیغنی، ذاتاً اسلامیت دیمک مشروطیت دیمک اولدیغنی
آکلاتمقده قصور ایتیموردیم. بونکله برابر وطنداشلرک سویلدیکی
سوزلرینی ده نقطه بنقطه تصدیق ایتمکدن کندی آله میوردیم. زیرا
شو قوجه روسیه مملکتک ربغی تشکیل ایدن روسیه اسلاملری
قارشومده جانلی جنازه کبی صالانمقده، جهالت میقروبلری بتون
جسدلرینی احاطه ایدرک بیلمک، برهاتفک «ایشته بو، نیجه سنه لردن
بری اغفالاته قابلدیغکیزک جاسی!» صداسی ده قولاغمی چینلا
تیمده ایدی.

رفیق روس مهندسندن روسیه اسلاملرینک تجارت طالعنده نه کبی
بر موقعده ایدوکلرینی صوردم. جواباً: هر سنه نیژنی نوو غورده بیوک
بیوک اسلام مؤسساتنک شیرازملری بوزیله رق، افلاس ایدرک فوج
فوج عودتلیخی سویله دی.

بونی بر تأثرله دیکلبرک مسئله یی کویلیلر طرفه چویردم، اسلام
کویلیلرینک احوالندن صوردم. ذاتاً صورمه یه بروسیه ده واردی.
چونکه شمندوفر خطندن یقین برمسافه ده اولان اسلام کوبنک
سالحورده، مناره سی بر طرفه میل ایتش مسجیدی کوزو کمکده،
کوبک اوزرنده حکمفرما اولان فقر و ضرورتک اماره لری آچیقندن
آچیغه بللی اولماقده ایدی. او اثباده بر روس کویلیسی سوزه
آنیله رق: «بزم اورال اطرافده ایله بر اسلام کویلیلری وار، که
دها موسم شتاده بتون اراضینی روسلر اجاره یه ویررک پاره سنی

واقعا قومیسینون ایکی سنه دنبرو بویولده غایت جدیتله چالیشیور.
قیرغیزلرک قابل اسکان اولان یرلرنده قریه لر تاسیسنه غیرت ایدیور.
اویرلرده اولان قیرغیزلرک قیشاق خانه لرینی تخریب ایدیور. بوسورتله
پک چوق یرلرده قریه تاسیسنه مخصوص اورون [یر]لر حاضر لاشمدر.
اما بو اورونلرک جمله سی ده قیرغیزلرک قیشاق وطنلری اولوب قیرغیزلر
طرد ایدلیدی وقت حیوانلری تلف اوله جقدیر. یوقاریده سویلدیکم
وجهله بو یرلرده مهاجرلرده راحت کچینه میه جک لردن بومهاجرت
مسئله سی ایله حکومت ایکی صنف اهالینک معیشتی، حیاتی بر باد
ایده جکدر. حکومتک بوتدیری بر بنسایمق ایچون بر شهری خراب
ایتمک کبی اولوب عربلرک «بنی قصر آ وهدم مصر آ» دیدکلری کبی
اوله جقدیر. دیمک که زادکاک بر آز وقت کدیش نفس آله بیلمسی
ایچون روس کویلیلری ایله قیرغیز اهالیسی قربان ایدلش اولور. اما
حکومتک بوتدیری ایله اراضی مسئله سی حل ایدیله من. حاضرده بر آز
سکونت کوریلر سده بومسئله ایلروده، یقین بر زمانده غایت دهشتلی
بر صورتده میدان چیه جق در. روسیه نک سلاح آلتده خدمت عسکریده
اولنلری هپ پرسز کویلی اوغللری اولدیغنی خاطر دن چیقار ماملی در.
عسکرلرده ایسه پرسزک صقندیسی حدینی آشدینی معلومدر. بومسئله
ایله مهاجرتله حل اولنه جق مسئله لردن دکدر. اهالی یی ممنون ایده جک
حق وعدلدر.

و. انوری

مابعدی وار

روسیه ده اسلامیت عالمی

یالکیز عثمانیلری دکل، بلکه بتون ملت اسلامیه یی دلخون ایدن
۳۱ مارت وقعه اختلاله سنک قلمده حصوله کتیردیکی مایوسیت
آرتق بنی ده قان آغلانه رق مرکز اسلامیتدن اوزاقلاشدیرمش،
بدایت مشروطیتدن بری اویانان بتون امیدلری محو ایدرک «ایواه
استقبال منصل اوله جق؟» دیه بیوک حیرت و تردیدلر دوشورمشدی.
آرتق بو آنده اوچوز آلتش میلیون ملت اسلامیه نک مرجعی اولان
دارالخلافه، دماغده صاحبلی اطرافه طاغبلان پریشان بر او کبی
صورت پذیر اولمش، هر طرفدن آتشلر صالنیور، انتاج ایده جکی
حاللرده خاطر مه کلدکجه قلم پارچه پارچه اولیوردی. در سعادتدن
مفارقتمک فرداسی ایدی، اوده ساده روسلرک استانبول احوالی کمال
تهالکله استفسارلری، بلدی تیاتر و سننده غزته موزعی بر روس
چو جغفک النده کی تلغرافلری فضله جه صائمق ایچون وار قوتیله:
«قوستانتینوپل دن صوک تلغراف! بوکون الی بیک آدم قتل اولمش»
دیهرک متباداً باغیرماسی قلمه اوق کبی بامقده، اعصابی کیتدکجه
ضعیفلاشدیرمقده ایدی. بر هفته دنبری بحران عظیم کچرن قلم،
آرتق بو آندم حمیدک قانلی بارمقلری آرسنندن صیریلوب چیقارق
طیرانه یوز طوتان مشروطیت عثمانیه یه الوداع دییوردی.
اوده ساددن مفارقتمک اوچنجی کونی ایدی، رفاقمده اولان